

Céh- és Ipartörténeti Gyűjtemény, Tábornokház (Kőszegi Városi Múzeum)

9730, KŐSZEG, JURISICS TÉR 6., TELEFON: 06 94 360 240

E-MAIL: muzeum.koszeg@t-online.hu

Révész József

A KŐSZEGI RUSZKE KÖNYVKÖTŐ MŰHELY

A műhely története biztosan 1867-ig vezethető vissza. 1867-től 1892-ig Kuncze Rezső, 1892-től 1907-ig Molnár István, 1907-től 1944-ig Ruzske Lipót és 1944-től Ruzske Erna tulajdonában volt.

Ruzske Erna dédapja, Ruzske Anton bécsi karnagy mindkét fia zenét tanult. Dávid később a pécsi székesegyház karnagya lett, Lipót azonban a zenetanulást abbahagyva könyvkötőtanoncnak állt. Bécsből Nezsiderre (ma: Neusiedl am See, Burgenland) vándorolt, ahol letelepedett és megnősült. Három gyermeke született, két lány (Kata és Franciska) és egy fiú (ifjabb Lipót). Első segédje, Horváth Béla elvette a nagyobbik lányt, Katát,

és a mester vejére íratta a műhelyt, amelyből először könyvnyomda, majd papír- és könyvkereskedés lett. A tulajdonosok azonban mindvégig fenntartották a könyvkötőműhelyt is.

Ifjabb Ruzske Lipót 1848. október 8-án született Nezsideren. Itt tanulta a mesterséget 1882 és 1884 között apja műhelyében, majd rövidebb kitérő után 1893-ban Sopronban Kenyeres Károly könyvkötőmester segéde lett. 1894-ben Printz Józsefnél, illetve Schwartz Károly könyv- és papírkereskedő könyvkötészetében találjuk, ahol már üzletvezető.

1907-ben került Kőszegre. Molnár István könyvkötőtől kb. 600 aranykoronáért, felszerelésével együtt, megvette a mai Bem József utca 3. szám alatti műhelyt. 1907. július 4-én kiváltotta iparenedélyét. A következő évek folyamán a műhelyhez tartozó házat is megvásárolta.

Hosszabb ideig az ún. katonai alreáliskola könyvkötője volt; folyóiratokat, a tanári könyvtár könyveit, tankönyveket kötött. Dolgozott ezenkívül a városházának, adóhivatalnak, katonaságnak, gimnáziumoknak és a zárdának is. Tudjuk, hogy a Római nyomdában készült értesítőket ő kötötte be. Készültek ún. Galanterie Arbeiten (díszműáru) munkák is: dobozok, képekrettek (bőrrel vagy bársonnyal bevonva), képekhez paszpartu. Fél- és egészvásznú könyvkötéseket, iskolakönyvek bekötését 15–20 krajcárért vállalta az 1920-as években.

Ruzske Lipót 1944-ben bekövetkezett halála után fiatalabb lánya, Erna vette át a műhely vezetését. Ruzske Erna 1902. február 20-án született Sopronban. 1920-ban végezte el a tanítóképzőt Kőszegen. Mínt hogy nem tudott elhelyezkedni, édesapja műhelyében foglalatoskodott, majd 1926-ban szabadult, és segédlevelet kapott. Édesapja halála után 1944 áprilisában, Szombathelyen Bán Sándor műhelyében mestervizsgát tett, és átvette apja műhelyét, ahol egészen 1976-ban bekövetkezett haláláig dolgozott. Ezt követően a műhelyt a berendezéssel együtt a megyei múzeum vásárolta meg, mely ma is látható a Tábornokház állandó kiállításán.